

Οπλιτική φάλαγγα

A) Ορισμός έννοιας

Η **Οπλιτική φάλαγγα** ήταν πολεμική τακτική που άρχισαν να χρησιμοποιούν οι Έλληνες κατά τις αρχές του 7ου αιώνα π.Χ. Περιελάμβανε τους μαζικούς σχηματισμούς από βαριά οπλισμένο πεζικό, τους λεγόμενους οπλίτες. Οι οπλίτες πολεμούσαν σε σχηματισμό κατά φάλαγγες.

Στην οπλιτική φάλαγγα συμμετείχαν όσοι πολεμιστές είχαν την οικονομική δυνατότητα να αγοράσουν την πανοπλία.

B) Περιγραφή

Βασικά στοιχεία της νέας τακτικής είναι: α) ο τύπος της ασπίδας, β) η χρήση του δόρατος, γ) η εκπαίδευση και η άσκηση ολόκληρου του σχηματισμού στην επέλαση κατά του εχθρού (τα τελευταία 150-200 μέτρα τροχάδην) και δ) η σύγκρουση. Η ασφάλεια του οπλίτη και η επιτυχία της κρούσης εξαρτιόταν από το πόσο θα παραμείνει αδιάσπαστη η γραμμή του σχηματισμού. Αυτό το στοιχείο ήταν που καλλιεργούσε το αίσθημα θάρρους και γενναιότητας του οπλίτη – όχι του ήρωα πια – που κρατούσε τη θέση του και δεν υποχωρούσε.

Γ) Κοινωνικές προεκτάσεις

Η κοινωνική και πολιτική βάση της νέας πολεμικής τακτικής διέφερε από την προηγούμενη μέθοδο της στρατιωτικής αριστοκρατίας. Η οπλιτική φάλαγγα χρειαζόταν μια πιο πλατιά κοινωνική βάση, μεγάλο αριθμό εκπαιδευμένων πολεμιστών, που θα κινούνταν ως ομάδα. Το γεγονός ότι οι πολεμιστές στην αρχαϊκή εποχή όφειλαν να αποκτούν οι ίδιοι τη στολή και τα όπλα του οπλίτη, σήμαινε ότι αυτή η μεσαία τάξη θα άρχιζε να απαιτεί μερίδιο στην πολιτική εξουσία, κλονίζοντας την παντοδυναμία των αριστοκρατών, που ήταν η μέχρι τότε ιθύνουσα (=άρχουσα) τάξη. Στο βαθμό που τα τυραννικά καθεστώτα που εμφανίζονταν σε πολλές ελληνικές πόλεις τον 7ο και 6ο αιώνα π.Χ., αλλά και τα καθεστώτα που τα διαδέχτηκαν, επιχειρούσαν να αφαιρέσουν εξουσία από την κλειστή τάξη των αριστοκρατών, ήταν σίγουρο ότι οι στρατιωτικές μεταβολές θα συνέβαλαν στη μετατόπιση του κέντρου βάρους της πολιτικής εξουσίας.

Πηγή: λήμμα «Οπλιτική φάλαγγα» της ηλεκτρονικής εγκυκλοπαίδειας Wikipedia (ελαφρώς διασκευασμένο).